

Klimata un enerģētikas
ministrija

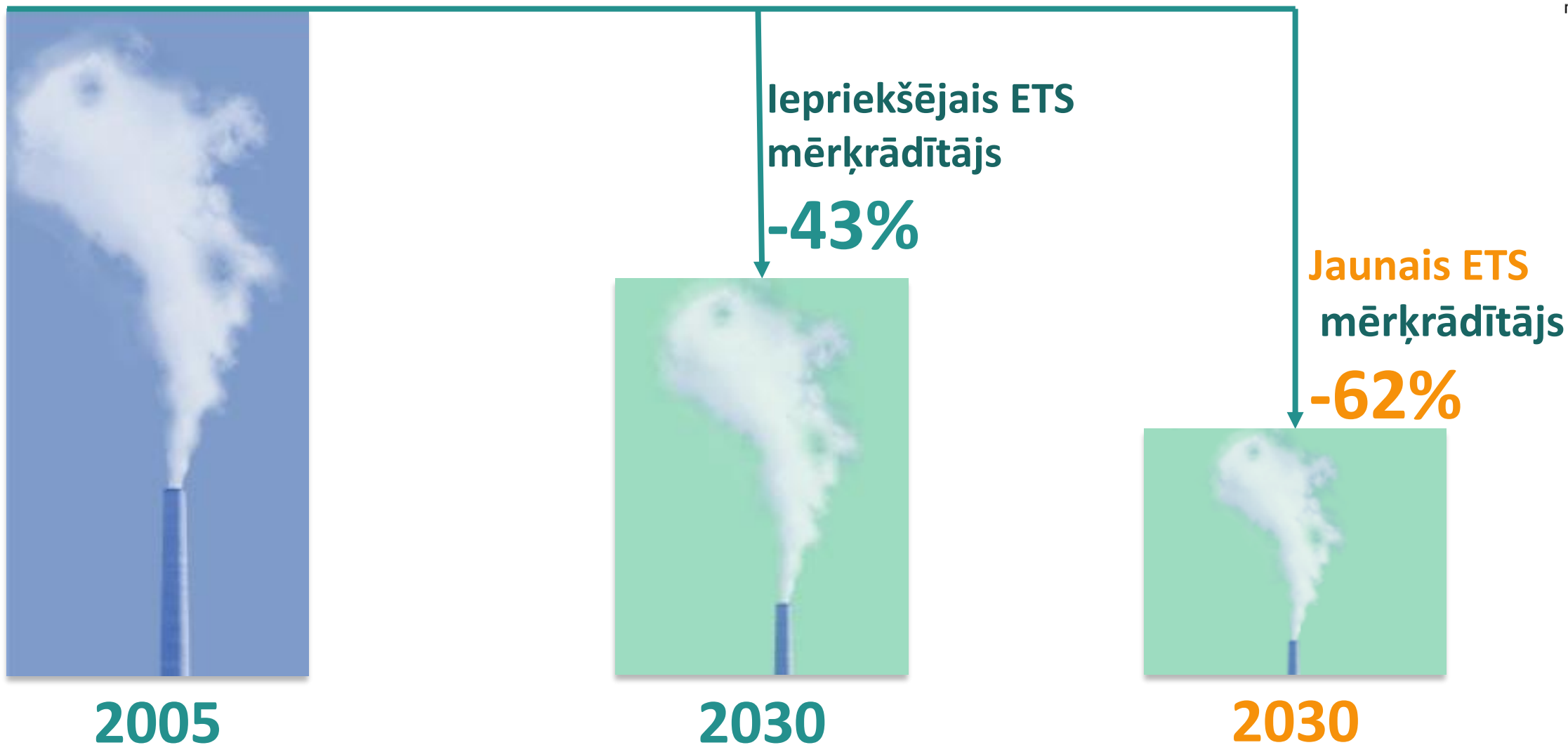
ES ETS Kuģniecība

Rīga | 22.11.2023.

ES ETS DIREKTĪVAS REFORMA

Klimata un enerģētikas
ministrija

GALVENIE ES ETS KUĢNIECĪBAS TIESĪBU AKTI

Klimata un enerģētikas
ministrija

EIROPAS
PARLAMENTA UN
PADOMES
DIREKTĪVA
2003/87/EK
(2003. gada 13.
oktobris), ar kuru
nosaka sistēmu
siltumnīcas
efektu izraisošo
gāzu emisijas
kvotu
tirdzniecībai
Savienībā un
groza Padomes
Direktīvu
96/61/EK ([saite
uz konsolidēto
versiju](#))

- 2023. gada 10. maija **ETS direktīva 2023/959**, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, un Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību;
- **Kuģniecības MRV Regula:** Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 29.apriļa regula Nr. 2015/757 par jūras transporta oglekļa dioksīda emisiju monitoringu, ziņošanu un verifikāciju un ar ko groza Direktīvu 2009/16/EK;

GALVENIE ES ETS KUĢNIECĪBAS TIESĪBU AKTI LATVIJĀ

Klimata un enerģētikas
ministrija

- MK noteikumi Nr. 430 *Kārtība, kādā sagatavo, pārbauda un iesniedz ziņojumu par jūras transporta oglekļa dioksīda emisijām* (17.07.2018.);
- **Klimata likums** (plānots pieņemt līdz š.g. beigām);
- **jaunu MK noteikumu izstrāde.**

Tiks izstrādāti jauni MK noteikumi, kuri nosaka kārtību, kādā kuģošanas sabiedrībai **2025. gadā** ir jāziņo par **2024. gada emisijām**

KUĢOŠANAS SABIEDRĪBA

Klimata un enerģētikas
ministrija

Klimata likumā kuģošanas sabiedrība (prasību un pienākumu izpildītājs) tiek definēta šādi:

kuģošanas sabiedrība – kuģa īpašnieks vai jebkura cita organizācija vai persona, piemēram, vadītājs vai berbouta fraktētājs, kas atbildību par kuģa ekspluatāciju pārņēmusi no kuģa īpašnieka un, šādu atbildību uzņemdamās, ir piekritusi pārņemt visus pienākumus un atbildību, ko uzliek Drošas kuģu ekspluatācijas un piesārņojuma novēršanas vadības starptautiskais kodekss, kas izklāstīts Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. februāra Regulā (EK) Nr. 336/2006 par Starptautiskā drošības vadības kodeksa īstenošanu Kopienā un Padomes Regulas (EK) Nr. 3051/95 atcelšanu I pielikumā.

ES ETS JŪRAS TRANSPORTS

Klimata un enerģētikas
ministrija

Saskaņā ar ETS direktīvas (2023/959) I pielikumu uz ES ETS jūras transporta darbībām attiecas:

- Kravas un pasažieru kuģiem ar bruto tilpību vismaz 5 000 tonnu apmērā;
- Oglekļa dioksīds (CO₂); no 2026.gada metāns (CH₄) un dislāpekļa oksīds (N₂O).

DARBĪBAS PAPLAŠINĀŠANA

Klimata un enerģētikas ministrija

EU ETS Extension to Maritime Transport Introduction Timeline

	2023	2024	2025	2026	2027	2028 +
Ship sizes and types		MRV review		ETS review		
Cargo / passenger ships* (5000 + GT)	Under MRV scope	Under MRV and EU ETS scope	First surrendering year on 2024 emissions	Under MRV and EU ETS scope	Under MRV and EU ETS scope	Under MRV and EU ETS scope
Offshore ships (5000 + GT)	—	—	Under MRV scope	Under MRV scope	Under MRV and EU ETS scope	First surrendering year on 2027 emissions
Offshore and general cargo ships (400 - 5000 GT)	—	—	Under MRV scope	Under MRV scope	Inclusion in the EU ETS to be considered as part of the ETS review	
Greenhouse Gases						
Carbon dioxide (CO₂)	Under MRV scope	Under MRV and EU ETS scope	Under MRV and EU ETS scope	Under MRV and EU ETS scope	Under MRV and EU ETS scope	Under MRV and EU ETS scope
Methane (CH₄) and Nitrous Oxide (N₂O)	—	Under MRV scope	Under MRV scope	Under MRV and EU ETS scope	Under MRV and EU ETS scope	Under MRV and EU ETS scope

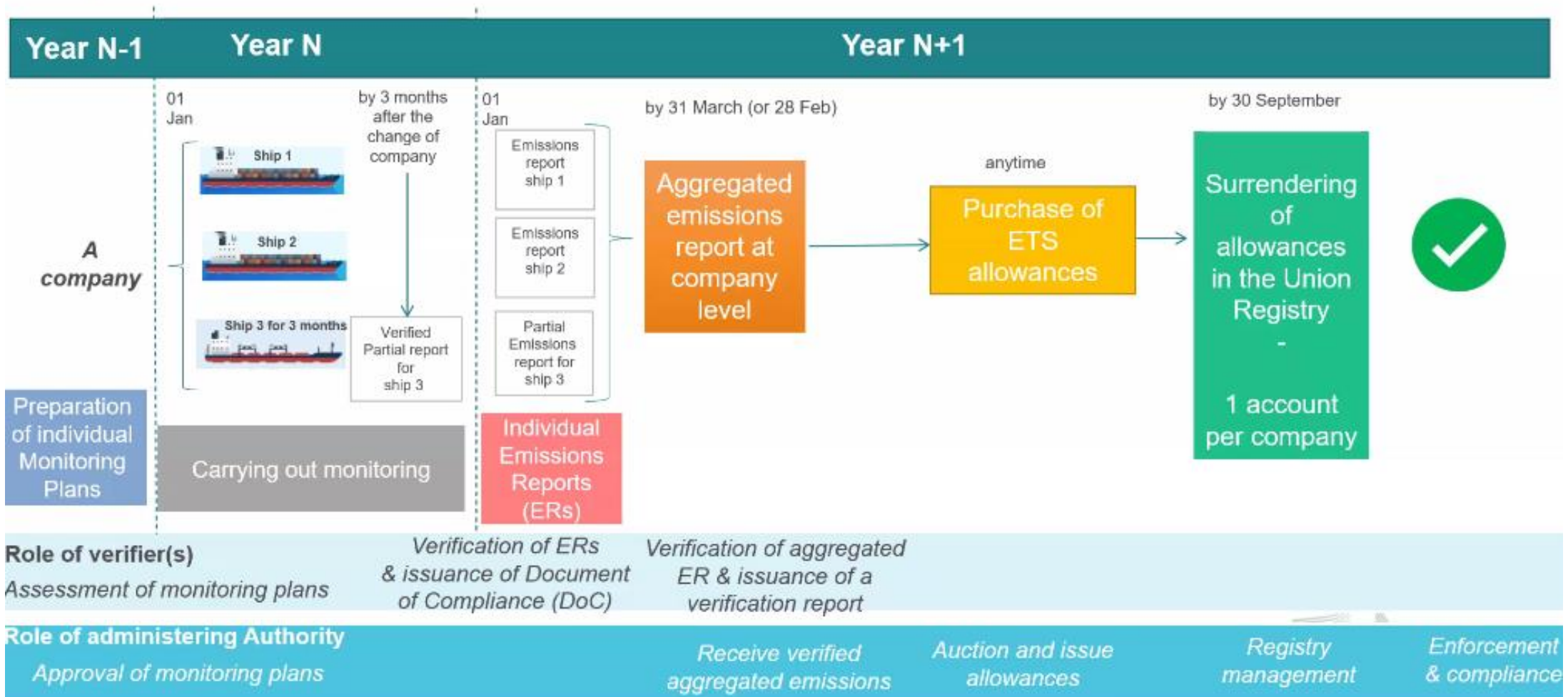
*Ships already covered today by the EU MRV regulation   Under MRV scope   Under MRV and EU ETS scope

ATBILSTĪBAS CIKLS I

The ETS extension to maritime transport Recap on the EU ETS compliance cycle for maritime transport

Klimata un enerģētikas ministrija

ATBILSTĪBAS CIKLS II

➤ Monitoringa periods no 1. janvāra līdz 31. decembrim

KAD?	KURŠ?	KAS?
1. janvāris	-	Monitoringa perioda sākums
31. decembris	-	Monitoringa beigu periods
Līdz 15. martam	Verificētājs	Pabeidz verificācijas procesu, izsniedz verificācijas ziņojumu.
Pēc datu verificācijas	Verificētājs	Pēc ikgadējā emisiju ziņojuma apstiprināšanas, verificētājs izdod Atbilstības dokumentu (DoC)
Līdz 31. martam (sākot ar 2025. gadu)	Kuģošanas sabiedrība	Iesniedz verificētus ziņojumus Valsts vides dienestam (VVD)
	VVD	Izvērtē ikgadējos ziņojumus, pieprasa kuģošanas sabiedrībai veikt labojumus, apstiprina/noraida ziņojumus (<u>izskata un apstiprina 2 nedēļu laikā</u>)
Līdz 30. septembrim (sākot ar 2025.gadu)	Kuģošanas sabiedrība	Nodod kvotas (<u>kvotu skaits=verificētais emisiju skaits (t)(par visiem saviem kuģiem)</u>) emisiju vienību reģistrā.

tikas

MONITORINGA PLĀNA SATURS

Klimata un enerģētikas
ministrija

Monitoringa plāniem ir jābūt saskaņā ar Regulu (EK) 2015/757 (II nodaļa 2. iedaļa):

- Kuģa identifikācijas dati un tips, ietverot kuģa vārdu, tā SJO identifikācijas numuru, pieraksta ostu vai piederības ostu un kuģa īpašnieka nosaukumu;
- Uzņēmuma nosaukums un kontaktpersonas adrese, tālruņa numurs un e-pasta adrese un SJO sabiedrības un reģistrētā īpašnieka unikālais identifikācijas numurs;
- apraksts par šādiem uz kuģa esošajiem siltumnīcefekta gāzesemisijas avotiem: galvenajiem dzinējiem, palīgdzinējiem, gāzes turbīnām, katliem un inertās gāzes ģeneratoriem, un par izmantotajiem degvielas veidiem;
- U.c.

MONITORINGA PLĀNS (MP) II

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Katram kuģim, kas ir daļa no kuģošanas sabiedrības jāizstrādā/jāiesniedz:
  - Monitoringa plāns (MP);
  - Ikgadējais emisiju ziņojums (AER);
- Saskaņā ar Regulas 2015/757 6. pantu uzņēmums iesniedz monitoringa plānu verificētājam bez liekas kavēšanās un ne vēlāk kā divus mēnešus pēc katra kuģa pirmās ienākšanas kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošā ostā;
- Kuģošanas sabiedrībai emisiju ziņojumu ir arī jāizstrādā uzņēmuma līmenī (apkopojot datus par visiem saviem kuģiem, kuri ietilpst ES ETS);
- Pēc ikgadējā emisiju ziņojuma verificācijas, verificētājs izdod Atbilstības dokumentu (DoC), kuram ir jābūt uz katra kuģa.

ZIŅOŠANAS PLATFORMA

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Kuģniecības uzņēmumiem kopš 2018. gada ir jāievēro MRV regulā noteiktie pienākumi;
- Dati ir jāziņo, izmantojot **THETIS-MRV*** - Eiropas Jūras drošības aģentūras (EMSA) uzturētu platformu, kas cita starpā ļauj publicēt uzskatāmus datus par kuģu emisijām.

* [THETIS-MRV \(europa.eu\)](https://europa.eu)

ZIŅOŠANA PAR 2024. GADA EMISIJĀM

Klimata un enerģētikas
ministrija

➤ ES ETS direktīvas (2023/959) 3.gd pants nosaka:

Par emisijām no šīs direktīvas I pielikumā uzskaitītajām jūras transporta darbībām kuģošanas sabiedrību administrējošā iestāde nodrošina, ka tās pārziņā esošā kuģniecības sabiedrība ziņošanas periodā monitorē attiecīgos parametrus un ziņo par tiem, un kuģošanas sabiedrību administrējošai iestādei iesniedz agregēto emisiju datus uzņēmuma līmenī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2015/757 II nodaļu.

ZIŅOŠANA PAR EMISIJĀM

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Sākot ar 2024. gada 1. janvāri, būs jāievāc šādi dati (Regulas (ES) 2015/757 2. panta 2. punkts):
  - Oglekļa dioksīds (CO₂);
  - Attiecībā uz emisijām, kas radušās no 2024. gada – metāns (CH₄);
  - Attiecībā uz emisijām, kas radušās no 2024. gada – dislāpekļa oksīds (N₂O);
- No 2025. gada 1. janvāra regulu piemēro (Regulas (ES) 2015/757 2. panta 1. punkta 1.a un 1.b apakšpunkti):
  - atkrastes kuģiem ar bruto tilpību vismaz 5 000 tonnu apmērā
  - ģenerālkraavas jūras kuģiem, kuru bruto tilpība ir mazāka par 5 000 tonnām, bet ne mazāka par 400 tonnām

DATU VERIFICĒŠANA

- Kuģošanas sabiedrība saskaņā ar Regulas 2015/757 III nodaļā izklāstītajiem verifikācijas un akreditācijas noteikumiem nodrošina emisiju datus kuģošanas sabiedrības līmenī;
- Kuģošanas sabiedrības emisiju datiem ir jābūt verificētiem;
- Lai verificētu kuģošanas sabiedrības datus verificētājiem ir jābūt atkreditētiem, saskaņā ar Regulu (EK) 765/2008*;
- Latvijā nav tādi verificētāji, kuri būtu atkreditēti saskaņā ar Regulu (EK) 765/2008, kuģniecības sabiedrībām būs jāizmanto verificētāju pakalpojumi, kuri atrodas ārpus Latvijas;

* [EUR-Lex - 02008R0765-20210716 - LV - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/uri/lexuri-vogel?uri=CELEX:02008R0765-20210716-LV)

KVOTU SADALE UN NODOŠANA

Klimata un enerģētikas
ministrija

Kvotu sadali un nodošanas prasību piemērošanu attiecībā uz jūras transporta darbībām piemēro:

- **50 %** reisu no/uz EEZ*;
- **100 %** no EEZ iekšējiem reisiem un EEZ ostās.

* Eiropas ekonomikas zona

KVOTU NODOŠANAS PRINCIPS

Klimata un enerģētikas
ministrija

Kuģošanas sabiedrību pienākums ir nodot kvotas pēc šāda grafika (ES ETS direktīvas (2023/959) 3.gb pants):

- **40%** no verificētajām emisijām, kuras paziņotas par 2024. gadu*;
- **70%** no verificētajām emisijām, kuras paziņotas par 2025. gadu*;
- **100%** no verificētajām emisijām, kuras paziņotas par 2026. gadu un pēc tam par katru gadu*.

*Saskaņā ar ES ETS direktīvas (2023/959) 12. pantu

KONTA IZVEIDE

- Pašlaik **nav iespējams** atvērt operatoru kontu ('Maritime Operator Holding Accounts') emisijas vienību reģistrā, jo:
  - Eiropas Komisija turpina darbu pie reģistra noteikumu papildināšanas (plānots noslēgt 2023. gada beigās);
  - Saskaņā ar ES ETS direktīvas (2023/959) 3.gf panta 2. punkta a. apakšpunktu Eiropas komisija līdz 2024. gada 1. februārim izveido sarakstu ar kuģošanas sabiedrībām;
  - Operatoru kontu nebūs iespējams atvērt ātrāk kā pēc saraksta publicēšanas.
- Šobrīd ir iespējams izveidot sistēmas brīvprātīgā dalībnieka kontu LVGMC.

LEDUS KLASĒS KUĢI

➤ ES ETS direktīvas (2023/959) 10.f pants nosaka:

Ka kuģošanas sabiedrības var nodot par 5% mazāk kvotu nekā to verificētās emisijas, kas līdz 2030. gada 31. decembrim radušās no ledus klases kuģiem, ar noteikumu, ka šādiem kuģiem ir IA vai IA Super ledus klase vai līdzvērtīga ledus klase kas noteikta, pamatojoties uz HELCOM lēteikumu 25/7;

REGULAS UN ZIŅOŠANAS FORMAS

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Līdz 2023. gada beigām Eiropas Komisija plāno apstiprināt izmaiņas regulās, kuras ir saistītas ar ES ETS kuģniecību;
- Eiropas Komisija līdz 2023. gada beigām plāno publicēt jaunas veidnes MP, ikgadējiem emisiju ziņojumiem (AER), u.c.

PAPILDUS INFORMĀCIJAI

Klimata un enerģētikas
ministrija

- CLIMA's kuģniecības mājaslapa (iekļauj saites uz attiecīgo īstenošanas un deleģēto aktu jaunākajām versijām): [Reducing emissions from the shipping sector \(europa.eu\)](http://europa.eu);
- Visbiežāk uzdotie jautājumi par ES ETS kuģniecības transportu: [FAQ – Maritime transport in EU Emissions Trading System \(ETS\) \(europa.eu\)](http://europa.eu);
- Visbiežāk uzdotie jautājumi par kuģniecības transporta emisiju monitoringu, ziņošanu un verifikāciju: [FAQ - Monitoring, reporting and verification of maritime transport emissions \(europa.eu\)](http://europa.eu).

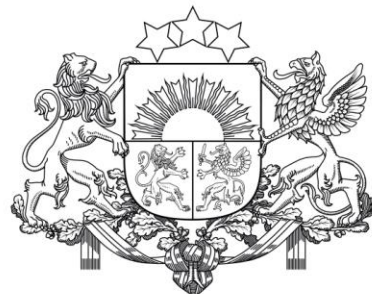
Klimata un enerģētikas
ministrija

PALDIES PAR UZMANĪBU!

Informācija ES ETS jautājumos:

E-pasts: es.ets@kem.gov.lv

Klimata un enerģētikas
ministrija

JAUTĀJUMI UN ATBILDES

